

Ria Falk
Dronningens Kovang 14
3480 Fredensborg

Kystdirektoratet
J.nr. 22/20632-3
Ref. Martin Cenholt
Kjeldgaard
30-08-2022

Sendt på ria.falk@kpmg.dk

Afslag til at foretage erhvervsmæssig tilplantning med frugttræer og bærbuske inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. nr. 15a, 28a, 28b og 30, Hovedgårdsjorderne, Keldby beliggende Kvisthusvej 3, Stege i Vordingborg Kommune

Ansøgning

Du har den 1. august 2022 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til at foretage erhvervsmæssig tilplantning med frugttræer og bærbuske inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 30, 28a, 28b og 15a, Hovedgårdsjorderne, Keldby, Kvisthusvej 3, 4780 Stege, i Vordingborg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 4, jf. § 15, til den ansøgte tilplantning.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet modtog den 1. august 2022 en ansøgning om, at foretage erhvervsmæssig tilplantning med frugttræer og bærbuske indenfor strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 15a, 28a, 28b samt 30, Hovedgårdsjorderne, Keldby beliggende på Kvisthusvej 3, 4780 Stege, i Vordingborg Kommune.

Tilplantningen skal ske delvist indenfor den oprindelige 100 m strandbeskyttelseslinje, men alt overvejende i den udvidede 300 m linje.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

Figur 1. Ortofoto 2020. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De orange streger markerer de vejledende matrikelskel. Ejendommen er markeret med en rød prik.

Af ansøgningen fremgår blandt andet:

"Vi har købt landbruget, Kvisthusvej 3, 4780 Stege, Møn og ønsker at etablere en økologisk frugtplantage. Se nærmere link

[Køb og drift af æbleplantage - Økologisk Landsforening \(okologi.dk\)](http://okologi.dk)

Ejendommen (matriklerne 30, 28a, 28b og 15a) ligger ned til kysten og er i sin helhed beliggende inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje.

Det eksisterende, i alt 570 m², byggeri er fra 1832, med beboelse i to længer og forskellige tilbygninger af blik, træ og mursten. Ejendommen udført i meget forskellige bygningsmaterialer er i meget dårlig stand, herunder dårligt egnet til den fremadrettede brug. Vi er blevet rådgivet om, at det bedre kan betale sig med en nedrivning og genopførelse.

Landbruget påtænkes udover et stuehus udformet med et frugthus, et maskinhus, et medhjælperhus og et drivhus. Dette vil dog afhænge af omkostninger samt af myndighedsgodkendelser. Vi vender tilbage med dispensationsanmodning i den forbindelse.

Denne anmodning vedrører alene dispensation efter Naturbeskyttelseslovens § 65 b, som den indledende forudsætning for, at landbruget kan drives som påtænkt. Der søges dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 4, jf. § 15, til etablering af en beplantning med frugttræer og bærbuske og dispensation efter lovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til opsætning af et midlertidigt hegn omkring beplantningen inden for strandbeskyttelseslinjen samt om mindre adgang til beplantning op ad eksisterende hegn.

Frugttræer

Vi anmoder på den baggrund om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 4, jf. § 15.

Vi skal anmode om, at der dispenseres til beplantning med både frugttræer og bærbuske, uagtet at fokus er på frugt, således at der, hvor nabo-hensyn tilsiger det, i mindre omfang kan plantes bærbuske. Vi forventer at samarbejde med områdets bi- og honning-producenter om opsætning af bistader til sikring af bestøvning. Der plantes således tillige bi-venlige træer og buske, således at der er næring til bierne året rundt og der opsættes ca. 2 bistader pr. hektar til bestøvning af frugttræerne – alt afhængigt af mulighederne for samarbejde i området.

Det planlægges at tilplante over en periode, da tilplantning med frugttræer koster ca. 350.000 kr./hektar og investeringen tages over en periode. Vi er dog med på, at dispensationen kun er gældende tre år, og at en eventuel senere tilplantning af et delområde på et senere tidspunkt vil kræve en ny dispensation.

Landbrugsjorden ligger som vist nedenfor, idet det bemærkes, at den gule bagved liggende skravering viser den udvidede strandbeskyttelseslinje, som omfatter hele Kvisthusvej. Det bemærkes, at den gamle standbeskyttelseslinje nogle steder ligger mere end 100 meter fra kysten. Se klip nedenfor.

Placeringen af jorden på langs af kysten giver den udfordring, at der er lidt for lidt at beplante til, at det driftsøkonomisk hænger sammen, jf. nedenfor om fleksibilitet.

Vist med matrikler (30, 28a, 28b og 15a) og veje, som nærmere refereret nedenfor, ser kortet således ud. Ingen del af jorden kan ses fra stranden, idet der er en 7 meter høj skrænt på stedet.

Nedenfor har vi søgt at skravere det område, hvor der søges om dispensation til beplantning. Mod vest (til venstre) er marken naturligt afgrænset af veje til de udstykninger af (medhjælper-)boliger, der gennem tiden er sket. Som det ses, er alle udstykningerne allerede afgrænset af beplantning/hegn.

Vi anmoder således om at, hele vestmarken må beplantes. Vi forstår, at vestmarken rækker en lille smule ind over den gamle beskyttelseslinje. Den særlige begrundelse for denne anmodning er, at det giver en naturlig afgrænsning i landskabet, jf. også nedenfor.

For matrikel 28a og 30 (østmarken) anmodes om, at der ikke beplantes tættere end 100 meter fra kysten. Med henblik på at give Kystdirektoratet en præcis regulering foreslås det, at det stilles som vilkår, at det sikres, at der samlet for matriklerne 15a, 28a og 30, maksimalt i denne beplantning plantes frugttræer på 0,5 hektar, der rækker ind over den gamle strandbeskyttelseslinje. Derved svarer det til andre lignende dispensationer, hvor der findes en løsning, der naturligt passer ind i landskabet samtidig med, at der er tale om et meget begrænset areal, hvorfor direktoratet har fundet, at der ligeledes kan dispenseres til tilplantning af disse arealer.

Anmodning om fleksibilitet hvor der allerede er tæt beplantning

Af vejledning om 300 m strandbeskyttelses- og klitfredningszone, fremgår jf. ovenfor:

".....Det fremgår i øvrigt af udvalgsbetænkningen, at administrationen af strandbeskyttelsen og klitfredningen er forudsat at skulle være lempeligere for ønsker om tilplantning landværts en eksisterende skovstrækning og på kystlandskaber, der på grund af eksisterende læhegn, skov eller bebyggelse har en lukket karakter." [vores understregning]

Vi anmoder således Kystdirektoratet om dispensation efter lovens § 65b, stk. 1, jf. § 15,, således at vi op til naboerne på østmarken, hvor der allerede er helt tillukket af mangeårig beplantning har mulighed for at plante lidt træer. Vi har skraveret med lysegrønt på de to relevante matrikler 15 a og 30 (se bort fra den brede grønne farve). Vi ville holde den anførte form for, at sikre at det ikke tager udsigten fra de eksisterende bebyggelser, ligesom vi ikke ville beplante området helt op til kysten, således at beplantningen ikke kan ses fra stranden.

Anmodning om dispensation til opsætning af vildthejn

Området er karakteriseret af en del råvildt og rigtig mange harer. Der anmodes således om dispensation efter lovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, således at der kan opsættes et vildthejn for at beskytte de unge planter fra at blive spist før de har fået lidt højde/alder, herunder at barken ikke afgraves ved jorden. Når træerne har fået den nødvendige højde og alder og ikke vil blive spist i et omfang, der er truende for træernes overlevelse, er det ikke tanken, at der skal være vildthejn på gården. Det ansøgte hegn vil bestå af et 160 cm højt trådhegn, der er haretæt i de nederste 80 cm. Der anmodes om, at der kan dispenseres til et hegn i en periode på ca. 4 år regnet fra det tidspunkt, hvor første væsentlige beplantning etableres, og er i risiko for at blive ødelagt."

Der henvises endvidere til den lempeligere dispensationsadgang for erhvervsmæssig tilplantning med frugttræer og bærbuske jf. naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 4 samt 300 m vejledningens redegørelse herfor, samt til vejledningens afsnit om skovrejsning. Endeligt henvises der til spørgsmål og svar bilag 781 i folketingssamling 2016-17:

"Reglerne om strandbeskyttelseslinjen blev ændret i 1994, hvor den hidtidige 100 meter linje uden for sommerhusområder blev afløst af en 300 meter linje. Reglerne blev igen justeret ved en lovændring i 1999, og i den forbindelse blev der indført en særlig

dispensationsordning for erhvervsmæssig tilplantning med bærbuske eller frugttræer inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje (100-300 meter).

Baggrunden var, at erhvervsgartnerne havde peget på en række særlige problemer, der gør sig gældende for bær- og frugtavl, herunder at der er en reel erhvervsmæssig begrundelse for at placere netop bær- og frugtavl kystnært og dermed udnytte den mindre risiko for nattefrost her. Ordningen ville imødekomme dette hensyn og også tilgodese erhvervsmæssig frugtavl på småøer. Dyrkning af juletræer er ikke på samme måde afhængig af det specielle kystklima.”

Ejendommen er landbrugsnoteret, beliggende i landzone på Møn, øst for Stege og i alt på godt 12 ha. Ejendommen er i sin helhed beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Figur 2, skråfoto fra 6. juni 2021 over ejendommen

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 208, Bøchers Grund) ligger ca. 2,8 km mod sydvest.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 4, at ved afgørelser om erhvervsmæssig tilplantning med bærbuske eller frugttræer indenfor den udvidede strandbeskyttelseslinje, gøres der undtagelse fra forbuddet, selvom der ikke er tale om særlige tilfælde, medmindre tilplantningen strider mod tungtvejende kystlandskabelige hensyn.

I den konkrete sag er der tale om, at der ønskes tilplantet hovedsageligt indenfor 300 m strandbeskyttelseslinjen, med en mindre del indenfor den oprindelige 100 m linje, herunder i den vestlige ende, hvor en kile af en afgrænset mark ligger indenfor 100 m linjen, samt enkelte steder, hvor der er eksisterende bevoksning, som tilplantningen kan "ligge i læ" af.

Kystdirektoratet finder, efter vurdering på ortofotos, skråfotos og ved hjælp af Google Streetview, mv., at den pågældende kyststrækning fremstår relativt åben, med kun enkelte eksisterende beplantninger og hegn. Terrænet falder let ned mod kysten. Der er ansøgt om at beplante en omtrent 690 m lang strækning parallelt med kysten i et rimeligt smalt bælte, blandt andet af hensyn til at friholde 100 m strandbeskyttelseslinjen.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at tilplantningen vil medføre en betydelig ændring på oplevelsen af kystlandskabet, der efter tilplantning vil fremtræde væsentligt mere lukket og uden udsigt fra de bagvedliggende arealer udover kysten og havet. Kystdirektoratet finder herefter, at det ansøgte udgør et sådant tilfælde, hvor der er tungtvejende kystlandskabelige hensyn, der taler afgørende i mod en dispensation.

Af bemærkningerne til kystlovforslaget fra 1994 fremgår, at den udvidede strandbeskyttelse forudsættes administreret relativt mere lempeligt på små øer, når forholdene og hensynet til øernes erhvervsmæssige udvikling kræver det. Den forudsatte lempelse har alene relation til de yderligere arealer, der ved lovændringen inddrages under strandbeskyttelsen. Hensynet til de små øers udvikling, kan dog ikke ubetinget tilsidesætte beskyttelseshensynene.

Kystdirektoratet finder, at det ansøgte ikke er omfattet af den lempeligere praksis for erhvervsmæssig udvikling på små øer da Møn er brofast, og derfor ikke lider under de samme strukturelle udfordringer, som de små øer, der ikke er brofaste og derfor er afhængige af færgebetjening. Uafhængigt heraf finder direktoratet, at hensynet til små øers erhvervsmæssige udvikling ikke i sig selv ville kunne tilsidesætte hensynet til kystlandskabet i den konkrete sag.

Efter en samlet vurdering og på ovenstående grundlag, meddeler Kystdirektoratet afslag til at foretage tilplantning og hegning, som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Cenholt Kjeldgaard
Specialkonsulent
mackj@kyst.dk

Bilagliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Vordingborg Kommune, tekpost@vordingborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Vordingborg, vordingborg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Storstrøm storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vordingborg, vordingborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

tekpost@vordingborg.dk; dn@dn.dk; vordingborg@dn.dk; fr@friluftsradet.dk;
storstroem@friluftsradet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk; vordingborg@dof.dk;
oestkredsen@botaniskforening.dk; miljo@kano-kajak.dk; sager@jaegerne.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.